

Videnskabelig Leder

Lungemedicin – indånd fremtiden

Bakir Nabil Al-Jarah

Lungemedicinsk Afdeling, Sjællands Universitetshospital, Roskilde

Ugeskr Læger 2024;186:V205181. doi: 10.61409/V205181

Lungemedicin gennemlever en rivende udvikling inden for diagnostik, behandling og opfølgning, hvilket fremgår af 11 statusartikler i dette temanummer af Ugeskrift for Læger. Artiklerne sætter fokus på såvel maligne som benigne lungemedicinske sygdomme, med dybdegående indsigt i den seneste viden og forskning.

I Danmark anslås det, at ca. 400.000 borgere lider af kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL), hovedsageligt forårsaget af rygning og luftforurening [1]. Forskningsindsatserne igennem de seneste år har ført til en forbedret forståelse af sygdommens kompleksitet og patofysiologi. *Sivapalan et al* fokuserer i deres artikel på biomarkører, der kan hjælpe med at skræddersy behandlingen for akutte forværringer af KOL.

Innovative behandlinger såsom hjemmebaseret noninvasiv ventilation for patienter med kronisk hyperkapni, lungevolumenreduktion ved lungeemfysem og avanceret iltbehandling for dem med hypoksisk respirationssvigt er blevet en realitet igennem de seneste år. Hvilke hjemmebaserede behandlinger der i øjeblikket tilbydes i Danmark, gennemgås i artiklen om respirationsstøttende behandlinger skrevet af *Sørensen et al*.

Telemedicin er i de seneste to årtier blevet undersøgt som en ressource for patienter med kroniske lidelser, inklusive lungesygdomme. Formålet er at understøtte især sårbare patienter i deres eget hjem og hermed optimere fremtidens sundhedstilbud. Fordele og ulemper, især for patienter med KOL, diskuteres i artiklen skrevet af *Olesen et al*.

Endvidere har øget forståelse for luftvejsmikrobiomet og risikoen for gentagne bakterielle infektioner blandt kroniske lungesyge åbnet op for nye forskningsområder, blandt andet om forebyggende og definitiv behandling med perorale eller inhalerede antibiotika [2].

Behandlingsmulighederne for patienter med KOL bliver gennemgået i artiklen skrevet af *Eklöf et al*.

Behandlingsrevolutionen inden for svær astma, med adskillige biologiske behandlingsmuligheder, inspirerer til nye tilgange for patienter med KOL, selvom biologisk behandling endnu ikke er godkendt til denne sygdom [3]. Behandlingen kan dog blive aktuel i

fremtiden, og artiklen af *Søndergaard et al* beskriver den nuværende og fremtidige rolle af biologisk behandling til patienter med astma og KOL.

Der er i øjeblikket en stigende opmærksomhed på lungekræftscreening, illustreret af et pilotprojekt, der skal inkludere 1.000 fynske borgere, hvilket kan indikere en kommende bølge af patienter, der skal udredes [4]. Lungekræftscreening retter sig mod den hyppigst forekommende og mest dødelige kræftform i Danmark, men kan medføre, at der opdages flere ikkemaligne forandringer i lungevævet. Ved fund af lungenoduli er det mange parametre, der afgør, hvilke patienter der skal udredes for mulig kræft, hvilke der skal tilbydes kontrolforløb, og hvilke der kan afsluttes. Dette er beskrevet i detaljer i artiklen af *Arshad et al*.

Temanummeret inkluderer også en artikel, der gennemgår bronkoskopiens rolle og udvikling i anvendelsen ved ikkecentralt beliggende noduli og tumorer i artiklen skrevet af *Juul et al*. Her perspektiveres også den fremtidige rolle af bronkoskopi i udredning og diagnosticering af lungekræft.

I artiklen om pleurasygdomme af *Fjællegaard et al* gennemgås en hidtil ofte overset og undervurderet del af lungemedicin. Incidensen af pleurasygdomme er generelt stigende [5], og artiklen gennemgår den nyeste viden inden for evidensbaseret udredning af diverse problemstillinger. Desuden gennemgår forfatterne rationalet bag oprettelse af dedikerede pleuraklinikker på udvalgte lungemedicinske afdelinger i Danmark.

Artiklen af *Pedersen et al* gennemgår den ofte udfordrende og langvarige behandling af infektioner med nontuberkuløse mykobakterier, der er forbundet med meget høj dødelighed blandt særligt udsatte patientgrupper, typisk dem, som er immuninkompetente og/eller har præeksisterende lungeskader.

Endelig belyses områder såsom allergisk alveolitis i artiklen af *Østergård et al*, og hvordan gravide patienter med astma skal håndteres i artiklen af *Hansen et al*.

Samlet understreger temanummeret vigtigheden af ny viden for at forbedre behandlingen og livskvaliteten af patienter med lungesygdomme – nu og i fremtiden.

Korrespondance *Bakir Nabil Al-Jarah*. E-mail: bakir_nabil86@yahoo.com

Interessekonflikter forperson i Foreningen af Yngre Lungemedicinere. Forfatterens ICMJE-formular er tilgængelig sammen med lederen på ugeskriftet.dk

Open Access under Creative Commons License [CC BY-NC-ND 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

REFERENCER

1. Sundhedsstyrelsen, Sygdomsbyrden i Danmark 2023.
<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2023/sygdomsbyrden-i-danmark> (11. mar 2024).

2. Laska IF, Crichton ML, Shoemark A, Chalmers JD. The efficacy and safety of inhaled antibiotics for the treatment of bronchiectasis in adults: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Respir Med*. 2019;7(10):855-869. doi: [https://doi.org/10.1016/S2213-2600\(19\)30185-7](https://doi.org/10.1016/S2213-2600(19)30185-7)
3. Bhatt SP, Rabe KF, Hanania NA et al. Dupilumab for COPD with type 2 inflammation indicated by eosinophil counts. *N Engl J Med* 2023;389(3):205-214. doi: <https://doi.org/10.1056/NEJMoa2303951>
4. Sundhedsstyrelsen. Pilotstudie vedrørende screening for lungekræft. sst.dk/da/puljer/pilotstudie-vedroerende-screening-for-lungekraeft (11. mar 2024).
5. Bødtger U, Halifax RJ. Epidemiology: why is pleural disease becoming more common? I: Maskell NA, Laursen CB, Lee YCG, Rahman NM, red. *Pleural disease*. European Respiratory Society, 2020:1-12. doi: <https://doi.org/10.1183/2312508X.erm8720>